

TAYİNAT PROJESİ
2014 KAZI SEZONU RAPORU

[Yayın için değildir]

Prof. Dr. Timothy P. Harrison
Yakın ve Orta Doğu Medeniyetleri Bölümü
Toronto Üniversitesi
4 Bancroft Avenue
Toronto, ON, M5S 1C1
KANADA
tim.harrison@utoronto.ca

2 Şubat, 2015

GİRİŞ

Tayinat Arkeoloji Projesi (TAP), 2014 yılında, Tell Tayinat'ta 6 Haziran ile 4 Ağustos tarihleri arasında sürdürdüğü onuncu kazı sezonunu tamamlamıştır. Arazi çalışmalarını, 15 Eylül ve 14 Kasım 2014 tarihleri arasında yapılan iki aylık bir laboratuvar, analiz ve araştırma çalışmaları izlemiş ve bu süreç içerisinde 2014 sezonuna ilişkin rapor ve konferans sunumları hazırlanmıştır.

Araştırmanın 2014 kıdemli ekibi, Prof. Dr. Timothy Harrison (Proje Direktörü), Dr. Elif Denel (Asistan Direktör ve Alan 7 Sorumlusu), Dr. Stephen Batiuk (Kıdemli Saha Arkeoloğu), Dr. Lynn Welton (Alan 1 Sorumlusu), Dr. Jack P. Dessel (Alan 5 sorumlusu), James Osborne (Aşağı Şehir Yüzey Araştırması Sorumlusu), Dr. Mark Weeden (Epigraf), Dr. Fiona Haughhey (Buluntu Ressamı ve Arşivci), Julie Unruh (Buluntu Konservatörü) ve Jennifer Jackson'dan (Fotoğrafçı) oluşmaktadır. Ayrıca projeye, John Hopkins Üniversitesi, Koç Üniversitesi ve Toronto Üniversitesi'nden yedi arkeoloji öğrencisi katılmıştır. Sayın Ömer Çelik ise Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü adına temsilci olarak kazılara katılmıştır.

2014 sezonu Tell Tayinat arazi çalışmasının hedefleri: (1) Aşağı Şehirde yoğun ve sistematik bir yüzey araştırması gerçekleştirmek; (2) Alan 2'deki Tapınak XVI başta olmak üzere Geç Hitit iç kalesinde bulunan anıtsal kerpiç mimari üzerinde "yumuşak kaplama" konservasyon programını uygulamak; (3) planlanan arkeoloji parkının bir parçası olarak araziye yürüyüş yolu yapmak ve bilgi levhaları yerleştirmek; (4) Alan 1, 5 ve 7'den daha önceki sezonlarda çıkartılmış olan eserlerin analizlerini tamamlamak ve (5) Alan 2'deki Bina XVI'dan çıkartılan tablet parçaları ve diğer eserler öncelikli olmak üzere önceki kazı sezonlarında bulunan eserlerin konservasyon ve durum sabitleme çalışmalarını tamamlamaktır.

AŞAĞI ŞEHİR YÜZEY ARAŞTIRMASI (J. OSBORNE)

2014 sezonu Tell Tayinat arazi çalışmasının ana hedefi Aşağı Şehirde yoğun ve sistematik bir yüzey araştırması gerçekleştirmek olmuştur. Bu alandaki ilk yüzey araştırması, 1999'da Tayinat yüzey araştırması izni altında gerçekleşmiştir. Bunu takip eden yıllarda ise yine bu alanda uzaktan algılama (remote sensing) yüzey araştırmaları (özellikle Jeomagnetometri) ve sondaj çalışmaları yapılmıştır. Bu ön araştırmalar özellikle ana yaşam alanları ve endüstriyel aktivite alanlarından oluşan, Geç Hitit iç kalesinin kuzey, doğu ve güneyine doğru genişleyen oldukça geniş ve zengin bir Aşağı Şehir'in varlığını göstermiştir. 2014 araştırmaları, höyüğün bu alanında gelecekte yapılacak olan araştırmaların hazırlık aşaması olarak, bu alanın olabilecek en detaylı yayılım alanını belirlemeye çalışmıştır. Bu çalışma yüzeyde bulunan eserlere dayanmaktadır. Bu alanda gerçekleştiren yüzey araştırmasının amaçları şunlardır: (1)yüzeyde bulunan eserlere dayalı olarak Aşağı Şehir'in tam bir alansal yayılım haritasını çıkartmak, (2) yüzeyde bulunan ve sayılıp tartılmış seramik eserlerin dağılımına göre alandaki yerleşimin yoğunluğunu ölçmek ve (3) buralarda bulunan seramiklerin ve diğer eserlerin çeşitliliğine göre Aşağı Şehir sınırları içinde ya da etrafında bulunan alanların ne için kullanıldığını ve birbirlerinden farklılıklarını anlamak.

Aşağı Şehir'in yüzeyinde bulunan eserlerin dağılımını anlamak amacıyla, alanın bu kısmı her biri 20 metre alalıklarla ya da hektar başına 25 ünite düşecek şekilde 10 x 10 metrelik ünitelere ayrılmıştır. Uydu görüntülerine göre kabaca 16 hektarlık bir alana sahip olan Aşağı Şehir yaklaşık olarak 400 üniteye bölünmüştür. 2014 yılında gerçekleştirilen yüzey araştırmasında bu 400 ünitenin 239 tanesinin araştırması, antik yerleşimin tam dışında kalan birkaç düzine alanın da araştırılması ile birlikte tamamlanmıştır (**Resim 1**). Bu araştırmalar on günü aşkın bir zaman diliminde yapılmıştır. Araştırması tamamlanan üniteler, iç kale höyüğünün

kuzey ve güneyindeki alanlarda yer alan üniteler olmuştur. Bu ünitelerde kayda geçirilen seramik dağılımı Aşağı Şehir'i oluşturan birçok bölgenin, büyük olasılıkla çevre alanların da, büyüklüğünü ve yoğunluğunu anlamak için kullanılacaktır (**Resim 2**). Hesaplanan seramik parçası sayılarından bir tanesi 4710 tane profil veren parçanın varlığını göstermiştir. Demir Çağı'nın ara evrelerine tarihlenmiş olan bu parçalar Aşağı Şehir'in yerleşim tarihini oluşturmak için kullanılmıştır. Bu malzeme, Aşağı Şehir'deki alanların farklı kullanımlarını anlamamıza da yardımcı olacaktır. Bu malzemeye ek olarak, Aşağı Şehir'in domestik yapısını destekler nitelikte, içinde oldukça fazla sayıda bazalt öğütme taşı, el değirmeni taşı parçası ve seramik ağırşak olan 92 ayrı eser bulunmuştur. 9 adet işlenmemiş fildişi parçası da bu alanda olası bir fildişi işliğinin varlığını göstermektedir.

MİMARİ KERPIÇ KONSERVASYON PROGRAMI (S. BATIUK)

İç kaledeki tapınak kompleksinin anıtsal kerpiç mimarisi üzerine bir değerlendirme 2012 yılında projenin mimari konservasyon uzmanı Molly Lambert tarafından yapılmış, bir iyileştirme stratejisi oluşturulmuş ve kapsamlı bir konservasyon programı geliştirilmiştir. 2012 ve 2013 kazı sezonlarında yapılan ilk temizlik ve hazırlıklar ile birlikte Tayinat Tapınakları'nın (Bina II ve XVI) sağlamaştırılması ve konservasyonu 2014 kazı sezonunda kesin olarak başlamıştır (Alan 1 and 2, **Resim 3**). 2012 yılı değerlendirmelerinin parçası olarak yapılan analizlerin sonucunda “yumuşak kaplama” olarak adlandırılan bir yöntem kullanılmıştır. Bu yöntem, binanın mimarisinin yeniden inşa edilmesi değildir. Bunun yerine, kazılan kalıntıların etrafına çıkartılabilir bir kerpiç “kabuk” yapılmış ve aradaki boşluk toprakla doldurulmuştur. Yumuşak kaplama yöntemi orijinal binanın şeklini ziyaretçilerin görmesi için korurken, var olan arkeolojik kalıntıları temelde geri gömerek koruma altına almaktadır. Kalıntıların üzerine serilen bir kat jeotekstil, arkeolojik kalıntıları araya doldurulan topraktan ve kerpiç kabuktan ayırmakta ve

dolayısıyla korumaktadır. 2014 sezonu, Tapınak XVI üzerindeki çalışmanın tamamlandığı (**Resim 4-8**) ve Bina II'nin 2015 için aynı prosedüre tabi tutulması amacıyla hazırlandığı yıl olmuştur.

Malzemenin kırılganlığı göz önüne alındığında ve yağmur, nem, rüzgâr erozyonu ve tuzlanma gibi kontrol etmesi zor olan çevresel faktörlere ve birçok değişkene duyarlı olması nedeniyle, kerpiç konservasyonu oldukça zor ve hassas bir iştir. Eğer kerpiçler pişmemiş kerpiçse ya da tahribat sırasında aşırı derecede yüksek ısıya maruz kalmışsa, bu durum daha da kötü bir hal alır ve bu olaylara direk bir şekilde maruz kalan kerpiçler çok hızlı bir şekilde bozular. Kazılarak ortaya çıkartılmış olan kerpici korumanın en iyi yolu genellikle onu geri gömmektir. Tabi ki bunu yaparak halkın bu kerpiçlerin temsil ettiği anıtları ve binaları görme olasılığı ortadan kaldırılmış olur. Duvarların şeklinin depozit haline gelmeden önce geçirdiği olaylar yüzünden (yangın gibi) ya da depozit haline geldikten sonra maruz kaldığı çevresel faktörler (su seviyesi ve tuzun neden olduğu kimyasal tepkimeler, bitki örtüsü ve büyüyen kökler) nedeniyle değişmesi yüzünden, kerpiç yapıları yeniden inşa etmek onları korumaktan çok daha zor bir iştir. Ek olarak, eski malzeme ile yeni malzemeyi bir arada tutabilecek bir yapıştırıcı bulmak da oldukça zordur ve bunun malzeme üzerindeki erozyonu hızlandırarak daha fazla hasara yol açması olasılığı vardır.

Biz, işe üç ayrı büyüklükte iki bin adet kerpiç tuğla yaparak başladık: 40 x 30x 15 cm (1000 adet), 30 x 15 x 15 cm (800 adet) ve 40 x 40 x 10 cm (200 adet). Kerpiç tuğlaların hepsi alandaki kazı sırasında çıkartılıp elenmiş olan toprak kullanılarak yapılmıştır. Toprak suyla karıştırılmış, içine saman eklenmiş ve daha sonra bu karışım metal bir kalıba dökülmüştür. Günlerce kurumaya bırakıldıktan sonra, kalıplardan çıkartılan tuğlalar alana taşınmış ve daha fazla kurumaya bırakılmıştır.

Prosedürdeki ilk adım, küçük kerpiç tuğlalar (30 x 15 x 15 cm) kullanarak binaya ait her duvarın iki yanından da giderek etrafını çeviren (olabilecek en küçük kapama alanına sahip) yumuşak kaplama “kabuğu”nun oluşturulması olmuştur (**Resim 4-5**). Doğu duvarının kuzey ucunda, duvarın dış yüzeyine duvarı desteklemek amacıyla daha büyük kerpiç tuğlalar (30 x 40 cm) yerleştirilmiştir. Kabuk, antik kalıntıların etrafına tamamını kaplayacak şekilde birçok sıra kerpiç tuğla ve saman katkılı çamur harcı kullanılarak inşa edilmiştir. Etrafı çevrilen antik kalıntılar jeotekstil ile kaplanmış ve daha sonra kaplamadaki nem oranını sabit tutabilmek ve kabuktan içeri sızması olası olan suyu emmesi amacıyla jeotekstilin üzeri bir tabaka toprakla kaplanmıştır (**Resim 5**). Jeotekstil aynı zamanda antik kalıntıların nefes alabilmesini ve içerde kalmış olan nemin toprağa geçmesini ve dolayısıyla kurummasını da sağlamaktadır.

Bir sonraki aşamada, yapının üstü daha büyük kerpiç tuğlalar (30 x 40 x 15 cm) ile tamamen kaplanmış ve orijinal yapının planına sahip olan yekpare kerpiç bir yapı meydana getirilmiştir. Kerpiç tuğlaların en üst tabakası ortası biraz bombe yapacak şekilde yerleştirilmiş ve böylece yapının üzerinde su birikme olasılığı en aza indirilmeye çalışılmıştır. Daha sonra bütün duvarlar bir başka koruma tabakası yaratmak ve daha düzgün duvar yüzeyleri oluşturmak amacıyla çamurla sıvanmıştır (**Resim 6**).

Binanın bütü duvarları yumuşak kaplama ile kaplandıktan sonra birkaç özellik daha eklenmiştir. Bunlar sütunlu giriş ile orta oda arasına ahşap kapı eşiği eklenmesi ve duvarların dış taraflarının beyaz sıva ile kaplanmasıdır. Bunlar binanın orijinalinde kullanılan inşaat tekniklerini taklit etmek amaçlı yapılmıştır. Podyum ve giriş sundurması da aynı amaçla, binanın orijinalindeki kerpiçlere uygun olarak 40 x 40 x 10 cm ölçülerindeki kerpiç tuğlalarla kaplanmıştır. Hem podyum hem de giriş sundurması yine üzerinde su birikmesini önlemek amaçlı ortadan bombeli bir şekilde kaplanmıştır. Podyum, kazılar sırasında orijinal halinde de

var olduğu anlaşılan beyaz sıvayla sıvanmıştır. Binanın içinde kullanılan ve 2009 kazıları sırasında bulunan kaliteli beyaz sıvayı hem korumak hem de üzerine taklidini yapabilmek için orijinal yüzey jeotekstil ile kaplanmış, alan toprak kullanılarak düzlenmiş; daha sonra ise içinde birikecek olan suyu tahliye edebilmesi için beyaz çakıl taşları ile kaplanmıştır (**Resim 7-8**).

YÜRÜYÜŞ YOLLARI VE İŞARET LEVHALARI

Yumuşak kaplama prosedürü ile birlikte, Tayinat Arkeoloji Parkı kapsamında bir yürüyüş yolu ve Tapınak XVI'yı batısından gören bir ziyaretçi gözlem platformu yapılmıştır. Yapılan yürüyüş yolu 1,2 metre genişliğinde ve 240 metre uzunluğunda olup höyüğün batı girişinden başlamakta, Alan 1 ve 2'yi çevreleyerek kuzeye doğru ilerlemekte ve sonunda 5 x 5 metre ölçülerine sahip olan ziyaretçi gözlem platformunda son bulmaktadır (**Resim 9-11**). Yürüyüş yolunun yapılacağı alan önce temizlenmiş ve düzlenmiştir. Daha sonra bu hazırlanan alana yaklaşık 1200 desenli kaldırım taşı birbirine paralel iki sıra halinde yerleştirilmiş ve arada kalan alan büyük beyaz çakıl taşlarıyla doldurulmuştur. Ayrıca, alanın girişine yürüyüş yoluna geçişi sağlayan bir kapı ile birlikte dikenli tel çekilmiştir. Yürüyüş yolunun belirli noktalarına Kültür Bakanlığı'nın sağladığı bilgilere dayanarak yapılmış mermer bir işaret levhası ile birlikte toplamda 3 adet işaret levhası dikilmiştir (**Resim 12-15**).

LUVİCE ANITLAR VE HEYKEL KONSERVASYONU VE RESTORASYONU

2014 sezonu, Hiyoriglif Luvice stellerin ve iç kale girişinin yan duvarlarını kaplayan ve Tayinat tapınak kompleksinde dikili olan heykellerin restorasyon projesinin de başladığı yıl olmuştur. 2014 araştırma sezonunun ana amacı, şimdiye kadar bulunmuş olan yüzlerce bazalt parçanın büyük çaplı bir restorasyon programı için sistematik bir şekilde belgelenmesi (envanterleme, kayıt ve dijital resimleme) olmuştur. 2000'den fazla bazalt parça kayda geçirilmiş olup 2015 sezonunda bunların restorasyonuna başlanacaktır. Bu restorasyon çalışmasına ek

olarak, amacımız bu anıtların gerçek boyutlarda replikalarını üretmek ve bu replikaları planlanan Arkeoloji Parkı kapsamında alanda gerçekte buldukları yerlere dikmektir. Bu replikaları yapmak için gerekli olan izin 2014 sezonu içerisinde Bakanlık tarafından tarafımıza verilmiş olup 2015 sezonunda üretilmelerine başlanması planlanmaktadır.

ESER KONSERVASYONU (J. UNRUH)

2014 TAP arazi sezonunun bir parçası olan eser konservasyonu 1-14 Temmuz tarihleri arasında gerçekleşmiştir. Konservasyon çalışmaları, Aşağı Şehir yüzey araştırması sırasında bulunan eserleri de kapsayarak Tapınak XVI'da bulunan küçük buluntuların analizinin yapılmasına odaklanmıştır. Çivi yazılı tabletlerin temizlenmesine devam edilmiş ve yeni Hatay Arkeoloji Müzesi'ndeki sergi alanlarının oluşturulmasına yardım edilmiştir.

Tapınak XVI Objeleri

Bina XVI'a ait olan Açma 28 ve 38'de bulunan objelerin tanımlanması yavaş fakat devamlılığı olan bir çalışma olmuştur. 2012'de Açma 28 ve 39'da bulunan metal örnekler daha sonradan bulunacak benzer malzemenin ve çok rastlanmayan örneklerin daha kolay anlaşılabilmesi amacıyla bir çizelge halinde kalınlıklarına, üzerlerinde ahşap kalıntı olup olmamasına ve çivi başı çap ölçülerine göre gruplara ayrılarak tanımlanmış ve düzenlenmiştir. Belirsiz sayıda metal parça olması dolayısıyla bütün parçalar hakkında tam bir tanımlama yapılamamış olsa da şimdi varolan özelliklere dayalı olarak hangi gruplara ait oldukları belirlenebilmiş ve sayıca nicelendirilebilmişlerdir. Bu çalışma 2014 sezonunda yapılan çalışmanın temelini oluşturmuştur.

Bu zamana kadar üzerinde yapılan çalışmalarda malzemenin gözle görülebilen bazı özelliklerinin taş kabartmalarda yer alan mobilya parçalarına oldukça benzer olduğu görülmüştür. Bu parçalar ve bu parçaların işlenmiş ahşapla, tekstille ve olası kemik ya da fildişi

kakmayla olan bağlantısı, malzemenin mobilya ya da kutu benzeri küçük eşya olarak kullanıldığını göstermekte ve bu da şu anda desteklenen tek tez olarak ortaya çıkmaktadır. Alandaki çalışmanın amacı bu konudaki raporu genişletecek bilgiyi toplarlayabilmek ve bunu daha gelişmiş yorumlar elde etmek amacıyla mobilya uzmanlarına göndermek olmuştur. Kısıtlı bir zaman dilimi içinde çalışması nedeniyle Açma 38 malzemesine odaklanılmıştır. Açma 38'den gelen birçok tabaka yeniden fotoğraflanmış ve yeniden incelemek amacıyla örnekler alınmıştır. Kalkan parçaları ile birlikte üç ayrı parçanın da röntgeni çekilmiştir. Yapımı üzerine gözlemleri ve benzer mobilyaları gösteren bir yayın hazırlanma aşamasındadır.

Demir Kalkan TT 1926

Hatay Mozaik Hastanesi'nde üç kalkan parçasının (kayıt no 1926) röntgeni başarıyla çekilmiştir. Bu üç parça belirli sorulara cevap vermesi için seçilmiştir (**Resim 16-17**). Bu sorular şunlardır:

- Kalkanın üzerinde çevresi boyunca yer alan yükseltelerin aralıkları ve çapları,
- Merkeze yakın olan ikinci sıra yükseltelerin varlığı ve aralıkları,
- Göbek kısmının varlığı ve yapım detayları,
- “Kayış” olarak adlandırdığımız özelliklerin ne olduğunu ve bunların kalkanın bütün çevresi boyunca yüzeyde devam edip etmediğini anlama,
- Uçlarda bulunan ve işlevi bilinmeyen metal parçaların kalkanın mı yoksa başka bir objenin mi parçası olduğunu anlama.

İlk bakışta, röntgenin bu soruları cevaplayabileceği ve şu anda bilinenden daha fazla bilgi sağlayabileceği görülmektedir.

Çivi yazılı Tablet Temizliği

Proje epigrafi Jacob Lauinger aşağıda belirtilen beş tablet parçası için daha detaylı bir

temizliğe ihtiyaç olduğunu belirtmiştir: TT Kayıt # 1927 (AM Env. # 18826), TT Kayıt # 1899 (AM Env. # 18828), TT Kayıt # 1921 (AM Env. # 18827), TT Kayıt # 1930 (AM Env. # 18829), and TT Kayıt # 1701 (AM Env. # bilinmiyor). Bu iş eski müzede bulunan bir ofiste yapılmıştır. Yeni müzedeki sergi vitrinlerine yerleştirilmesi gereken bu beş tablet parçasının temizlenmesi ilk günün bir saati ve iki ek gün süresinde tamamlanmıştır. Genel olarak bakıldığında, bu tablet parçalarının büyük bir kısmının daha fazla temizlenemeyeceğine inanılmaktadır. Tablete ve üzerindeki temizlenen alana bağlı olarak ve efigraftan gelen istek üzerine, bazı belirli satırlara ya da karakterlere daha detaylı temizlik uygulanması mümkün olabilmektedir.

2012 yılında, Lauinger TT Kayıt #1710 ile TT Kayıt #1923 parçalarının birleştiğini farketmiştir. 2013 yılında birleştirilen bu parçalar 2014 yılında birbirinden ayrılmış halde bulunmuştur. Yeni müzedeki sergi vitrinine girmeleri gerektiğinden, bu parçaların yeniden birleştirilmesi öncelik kazanmıştır.

Hatay Arkeoloji Müzesi Sergi Vitrinlerinin Hazırlaması

Yeni Hatay Arkeoloji Müzesi'ndeki Tayinat sergi alanının kurulması sezon başında ertelenmiştir. Bunun sebebi Tayinat'a ait sergi vitrinlerinin kurulmasının gecikmesi ve başka eserlerin ve ayaklıkların Tayinat sergisinde duruma göre kullanılmaya karar verilmesi olmuştur.

2013 yılında, müzenin kurulumunu gerçekleştiren şirketin çalışanlarına yapılan geniş çaplı danışmalık sonucunda Esarhaddon Anlaşma tableti (Kayıt #1891) için gerekli olan ayaklığın, masanın ve vitrinin tasarımı yapılmıştır. Bu plana göre bir tablet ayaklığı üretilmiş olup bu ayaklık tableti dört adet cıvata desteği ile 30 derecelik bir eğimde sabit tutacak şekilde vitrine yerleştirilmiştir.

Tayinat'ta ait bazalt heykeller, sütun kaideleri ve taş kabartmalar Tayinat kazı sezonunun başında, ana hedeflerden biri olarak yeni müzeye çoktan yerleştirilmiş bulunmaktadır.

Suppiluliuma'nın kakma gözleri (Kayıt #2500) taşınma, delme ve ayaklığa oturtulma sırasında herhangi bir hasara uğrama olasılığına karşı yeniden kontrol edilmiştir. Gözler uzman kişi tarafından yerinde kontrol edilmiş ve yeni müzede çekilen fotoğraflar Temmuz 2013'de eski müzede çekilen fotoğraflarla karşılaştırılmıştır. Eğer gerçekten var ise oldukça az olduğu düşünülen bir hasar farkedilebilmiştir. Heykelin temizliği sırasında sol kulağının arkasında ve sol tarafından aşağı sarkan saç çıkıntısının üzerinde olası kırmızı boya kalıntıları bulunmuştur.

SONUÇ GÖZLEMLERİ

Tayinat Arkeoloji Projesi 2014 sezonu araştırmaları alandaki Erken Tunç ve Demir Çağı'na ait yerleşimlerin arkeolojik kalıntılarının ne kadar zengin olduğunu göstermeye devam etmiştir. 2014 sezonu, Aşağı Şehir yerleşkesine odaklı ve antik yerleşime ait ana yaşam alanları ve endüstriyel aktivite alanları hakkında kritik seviyede bilgi sunabilecek başarılı bir araştırma girişimine, ve daha önceki sezonlarda ortaya çıkartılmış olan zengin eser kalıntıları üzerinde devam eden analizlere tanıklık etmiştir.

2014 sezonu, ayrıca, Tayinat Geç Hitit iç kalesine ait tapınakları ve sarayları oluşturan anıtsal kerpiç mimariyi korumak için gerçekleştirilen bir konservasyon programı uygulamasına da tanıklık etmiştir. Yürüyüş yolunun, ziyaretçi gözlem platformunun ve işaret levhalarının yapılması, planlanan Tayinat Arkeoloji Parkı'nın gelişmindeki ilk aşama olmuştur. Gelecek sezonlarda bu konuda daha gelişmiş çalışmalar yapılacaktır. Hiyeroglif Luvice stelin restorasyonu ve anıtsal iç kale kapı kompleksinin duvarlarını kaplayan ve tapınak alanında dikili olan heykellerin restorasyonu, bu restorasyonlar tamamlanmasının ardından heykellerin replikalarının yapılıp orijinal yerlerine dikilmesi projesi ile birlikte, bu devam eden çabanın önemli bir parçasıdır.

TEŞEKKÜR

Tayinat Arkeoloji Projesi 2014 sezonu çalışmaları Toronto Üniversitesi tarafından verilen fon, National Geographic Society tarafından verilen çömert bağışlar ve Kaplan Fonu tarafından desteklenmiştir. Araştırmaların yürütülmesi için gerekli kazı çalışmalarına verilen izin için Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'ne ve arazi sahiplerine, özellikle de Kuseyri ailesine arazilerinde gerçekleştirdiğimiz araştırmalarımıza çok iyi niyetli bir şekilde ev sahipliği yaptıkları için teşekkür etmek isterim. Devlet müze temsilcimiz olarak, Tayinat Projesi'ni yorulmak bilmeden destekleyen Sayın Ömer Çelik'e en derin takdir ve teşekkürlerimi sunmak isterim. Ayrıca, Hatay Arkeoloji Müze müdürü Sayın Nilüfer Sezgin'e ve müze çalışanlarına sezon boyunca sundukları yardımlar için teşekkür etmeyi bir borç bilirim. Son olarak, bütün proje ekibinin sonsuz çabaları olmadan bu kazı sezonunun başarılı sonuçlarına asla ulaşamayacağını belirtir, göstermiş oldukları çabadan dolayı bütün ekibime teşekkür ederim. Ayrıca Özge Demirci'ye bu raporun çevrilmesindeki yardımlarından dolayı teşekkür ederim.